

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ლეჟავა პ., ფასწარმოქმნა სესხებზე და კონკურენცია საქართველოს საბანკო სექტორში, https://www.nbg.gov.ge/uploads/journal/2013/n_1/lejava.pdf
2. საქართველოს ეროვნული ბანკის წლიური ანგარიში 2019 https://www.nbg.gov.ge/uploads/publications/annualreport/2020/erovnuli_banki_2110_20.pdf
3. ფინანსური სტაბილურობის ანგარიში 2020, https://www.nbg.gov.ge/uploads/publications/finstability/2020/finstability_2020_geo.pdf
4. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 24/04/2019–ის №74/04 ბრძანება „კომერციული ბანკების ფასდადების მოდელების მოთხოვნების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“ <https://www.nbg.gov.ge/uploads/legalacts/supervision/2019/7404.pdf>
5. Jacob A. Bikker and Laura Spierdijk, Handbook of Competitions in Banking and Finance, Edward Elgar Publishing, 2017;
6. Конкуренция на финансовом рынке - Аналитический доклад подготовлен Банком России при участии ФАС России к XXVII Международному финансовому конгрессу (6–8 июня 2018 года, г. Санкт-Петербург), Центральный банк Российской Федерации, 2018.

მსოფლიო ბანკის ჯგუფის მიერ განხორციელებული საქმიანობის შეფასება და ანალიზი

Evaluate and analyze the activities of the World Bank Group

ვალერი მოსიაშვილი - ეკონომიკის დოქტორი, პროფესორი

საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი სეუ, vmosiashvili@yahoo.com

მაგდა ხარაიშვილი - თიბისი ბანკი

mkharaishvili@seu.edu.ge

Valeri Mosiashvili - Doctor of Economics, Professor,

Georgian National University, Seu

vmosiashvili@seu.edu.ge

Magda KHaraishvili – TBC Bank

mkharaishvili@seu.edu.ge

აბსტრაქტი. საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტის შექმნის იდეა, რომელიც მეოცე საუკუნის შუახანებიდან იწყება დღემდე სადისკუსიო და აქტუალურია. საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციის შექმნის მიზანი იმ ეკონომიკური პრობლემების გადაჭრა იყო, რომელმაც, კაცობრიობა ომამდე მიიყვანა. საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებს დღემდე მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ მსოფლიოს ეკონომიკურ კეთილდღეობაში. მიუხედავად ამისა, უკვე მრავალი წელია აკადემიურ, საექსპერტო და ბიზნეს წრეებში არ წყდება კამათი საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მიერ განვითარებადი ქვეყნების მიმართ არსებული სტრატეგიისა და საქმიანობის შესახებ.

სხვადასხვა ტიპის დისკუსიების დროს იკვეთება ხშირად ერთმანეთისგან რადიკალურად

განსხვავებული შეხედულებები. ყველაზე საყურადღებო კი ის არის, რომ საქართველოში ამ მიმართულებით არასათანადო დრო აქვს დათმობილი კვალიფიციურ, კვლევაზე დაფუძნებულ დისკუსიას. მართალია, მუდმივად მიმდინარეობს საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების მიერ საქართველოსთვის გაწეული თუ გასაწევი ფინანსური დახმარებების განხილვა, მაგრამ, აღნიშნული განხილვები ზედაპირულია და არ ეყრდნობა მეცნიერულ კვლევას. საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების საქმიანობის ანალიზი ასე თუ ისე გვხვდება ადგილობრივ პუბლიკაციებში, მაგრამ, ამ შემთხვევაშიც ინფორმაცია განახლებას საჭიროებს, რაც, ბუნებრივია, ცვლის უკვე წარმოდგენილი კვლევის შედეგებს.

როგორც პრაქტიკამ და მეცნიერულმა კვლევებმა დაადასტურა, სერიოზული პრობლემა საზოგადოების ნაკლები ინფორმირებულობაა. აღნიშნული პრობლემა იწვევს სამოქალაქო საზოგადოების, კერძო სექტორის ნაკლებ ჩართულობას ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ პროცესებში. საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების პრიორიტეტების, საქმიანობის შესახებ არაინფორმირებულობა აფერხებს კერძო სექტორის მხრიდან ეფექტური ბიზნეს პროექტების შემუშავებას, ამცირებს დაფინანსების და განხორციელების შესაძლებლობას. საზოგადოების ფართო სპექტრის ინფორმირებისა და ჩართულობის ხარისხის ასამაღლებლად მნიშვნელოვანი ნაბიჯები დღემდე არ გადადგმულა.

სწორედ აღნიშნული აქტუალური საკითხებია განხილული წინამდებარე სტატიაში, კერძოდ კი მსოფლიო ბანკის ჯგუფის საქმიანობის ანალიზი და შეფასება ზოგადად მსოფლიო მასშტაბით.

საკვანძო სიტყვები: საერთაშორისო ფინანსები, მსოფლიო ბანკის ჯგუფი, გრანტი, რეკონსტრუქციისა და განვითარების საერთაშორისო ბანკი, განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია, საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია.

Abstract. The idea of creating an international financial institution, which dates back to the middle of the twentieth century, is still controversial and relevant. The purpose of creating an international financial organization was to solve the economic problems that led mankind to war. International financial institutions still make a significant contribution to the economic prosperity of the world. Nevertheless, for many years now, academia, experts and business circles have been debating the strategy and activities of international financial institutions towards developing countries. Different types of discussions often reveal radically different views. Most noteworthy is the fact that Georgia has an inadequate amount of time in this regard for a qualified, research-based discussion. It is true that the financial assistance provided or to be provided by Georgia by international financial organizations is constantly being discussed, but these discussions are superficial and do not rely on scientific research. Analysis of the activities of international financial organizations is more or less found in local publications, but even in this case the information needs to be updated, which, of course, changes the results of the research already presented.

As practice and scientific research have proven, a serious problem is less public awareness. This problem leads to less involvement of civil society and the private sector in the socio-economic processes of the country. Lack of information about the priorities and activities of international financial organizations hinders the development of effective business projects by the private sector, reduces the chances of financing and implementation. Significant steps have not yet been taken to raise the quality of public awareness and engagement.

These are the current issues discussed in this article, in particular, the analysis and evaluation of the activities of the World Bank Group in general in the world.

Keywords: International Finance, World Bank Group, Grant, International Bank for Reconstruction and Development, International Development Association, International Finance Corporation.

მსოფლიო ბანკის ჯგუფის შემადგენლობაშია ხუთი ორგანიზაცია, რომლებიც გაერთიანებულები არიან ფუნქციონალურად. ორგანიზაციების საქმიანობის უმთავრესი მიმართულება წევრი ქვეყნების ფინანსურ-

ტექნიკური დახმარებაა. თავდაპირველად შეიქმნა რეკონსტრუქციისა და განვითარების საერთ. ბანკი, რომელიც უდიდესი ფინანსური დახმარების წყაროს წარმოადგენდა ომის შემდგომი ევროპის ქვეყნებისათვის. მსოფლიო ბანკის ორგანიზაციებია:

1. რეკონსტრუქციისა და განვითარების საერთაშორისო ბანკი;
2. განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია;
3. საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია;
4. მრავალმხრივი სააგენტო ინვესტიციის განვითარებაზე;
5. ინვესტიციური დავების რეგულირების საერთაშორისო სააგენტო.

პირველი და მეორე ორგანიზაციები ქმნიან მსოფლიო ბანკს, შტაბ-ბინა მდებარეობს აშშ-ში. ბანკის შემადგენლობაში შემავალი თითოეული ორგანიზაცია ფუნქციებით ერთმანეთისგან სრულიად განსვავებულნი არიან, თუმცა ყველა მათგანის საქმიანობა დაკავშირებულია წევრი ქვეყნების პროექტების და პროგრამების განხორციელებასთან.

რეკონსტრუქციისა და განვითარების საერთაშორისო ბანკი (ინგლ-IBRD), არის მსოფლიო ბანკის ძირითადი დაწესებულება და ასევე გაეროს სპეციალიზებული ინსტიტუტი, რომელიც შეიქმნა 1944 წელს, ორგანიზაციამ ორი წლის შემდეგ დაიწყო ფუნქციონირება-1946 წელს.

ორგანიზაციის ძირითად მიზნებს შეადგენს:

- წევრი ქვეყნების კონომიკური ზრდის ხელშეწყობა და ამ მიზნით მათთვის კრედიტების გამოყოფა ;

- ხელშეწყობა უცხოური ინვესტიციების განხორციელებისთვის.

ბანკი ეკონომიკური განვითარების მიზნით გაცემული კრედიტების დაკრედიტების ვადებს და მოცულობებს ძირითადად პროექტების თავისებურებებიდან გამომდინარე განსაზღვრავს. ორგანიზაცია ძირითადად აფინანსებს იმ განვითარებად ქვეყნებს, სადაც მშპ მოცულობა ძალიან მცირეა. ორგანიზაციაში შესვლამდე ქვეყანა უნდა იყოს სსფ-ის წევრი. სესხები 20 წლის ვადით გაიცემა და როგორც წესი გარანტირებულია სხვადასხვა ქვეყნების მთავრობების მიერ, ხოლო საპროცენტო განაკვეთები იცვლება ექვს თვეში ერთხელ.

პროექტების ღირებულების 30 % ორგანიზაციის მიერ ფინანსდება, ძირითადად ფინანსდება პროექტები, რომლებიც დაკავშირებულნი არიან ინფრასტრუქტურის დარგებთან. აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელ წლებში ბანკმა 20 %-ით გაზარდა დაფინანსება ჯანდაცვაზე, სოფლის მეურნეობაზე და განათლებაზე.

ბანკი მისი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე მაღალი მოგების მიღებაზე არ არის ორიენტირებული, თუმცა მოგებას იღებს. თითოეულ წევრს აქვს ხმის უფლება მათ მიერ შეტანილი თანხების მოცულობის მიხედვით.

ორგანიზაციის ხელმძღვანელია პრეზიდენტი, რომელიც როგორც წესი საქმიანი წრის წარმომადგენელია აშშ-ში. ბანკში არის მმართველთა საბჭო და დირექტორატი. 2009 წლის მონაცემებით ბანკის შემადგენლობაში იყო 186 ქვეყანა 200 \$ მლრდ-მდე კაპიტალით. 2019 წლის მონაცემებით კი ბანკის წევრია 189 ქვეყანა. მათში ლიდერობს: აშშ, იაპონია, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, საფრანგეთი, კანადა, იტალია.

ბანკის სესხების მეოთხედზე მეტი დაკავშირებულია ხანგრძლივ ეკონომიკურ რეფორმებთან. ბანკი აფინანსებს ისეთ პროექტებს, როგორებიცაა: სასმელი წყლით და სატრანსპორტო საშუალებებით უზრუნველყოფა, საფინანსო სექტორის განვითარება.

განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია (ინგლ. IDA) 1960 წელს შეიქმნა, ის მსოფლიო ბანკში შემავალი ორგანიზაციაა. ორგანიზაციის მიზანია დაეხმაროს მის წევრ ქვეყნებს ისეთი სესხებით, რომლებსაც ექნებათ ნულოვანი საპროცენტო განაკვეთები. ასოციაცია კრედიტებს ხანგრძლივი ვადით გასცემს, დაახლოებით 30-40 წლის ვადით. ის ეხმარება ქვეყნებს, სადაც მშპ მოცულობა ძალიან დაბალია. 2019 წლის მონაცემებით მისი წევრების რაოდენობა 173-მდე გაიზარდა.

ასოციაცია იკვლევს ქვეყნის პოლიტიკას სიღარიბის დაძლევისა და ეკონომიკური ზრდის მიმართულებით. ორგანიზაცია იკვლევს მართვის ეფექტიანობის პრობლემებს ქვეყნებში. მისი აზრით ეს არის პრობლემა, რომელიც ქვეყნის განვითარების სერიოზული შემაფერხებელი ფაქტორია.

გსა ეხმარება იმ განვითარებად ქვეყნებს, სადაც ერთი მოსახლის დღიური შემოსავალი 3\$-ზე ნაკლებია. ორგანიზაციის დახმარებების $\frac{1}{2}$ -ზე მეტი განკუთვნილია აფრიკის განვითარებადი ქვეყნებისათვის, სადაც მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობები ძალიან მძიმეა. ორგანიზაციების უდიდესი ნაწილი ინფრასტრუქტურის, სოფლის მეურნეობის, ჯანდაცვის, განათლების დარგებში არსებული პრობლემების მოგვარებას ხმარდება. უამრავი პროექტი დაფინანსდა ასოციაციის წევრ ქვეყნებში.

უკანასკნელი წლების განმავლობაში ასოციაციის ხელშეწყობით 2011-2018 წლებში 657 ადამიანმა მიიღო ჯანდაცვის სერვისი, 2015-2018 წლებში 44 მლნ ადამიანისთვის გახდა ხელმისაწვდომი ახალი გაუმჯობესებული ელ.მომარაგება. 2011-2018 წლებში მოხდა 274 მილიონი ბავშვის იმუნიზაცია. ამავე წლებში 86 მილიონი ადამიანისთვის გახდა ხელმისაწვდომი უსაფრთხო სასმელი წყალი. 2019 წლის მონაცემების მიხედვით ორგანიზაციის მიერ 873 პროექტი დაფინანსდა მის 69 წევრ ქვეყანაში, სულ 76.55 მილიარდი აშშ დოლარის ღირებულების.

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (ინგლ. - IFC) ეს ორგანიზაციაც მსოფლიო ბანკის ჯგუფში შედის. ორგანიზაციას კერძო ინვესტიციების მოზიდვის 60 წლიანი გამოცდილება აქვს. 1956 წლიდან ორგანიზაციამ 2.6

მილიარდი დოლარის ინვესტირება მოახდინა განვითარებად ქვეყნებში. წევრ ქვეყნებს გააჩნიათ ხმის უფლება კორპორაციაში. 2009 წლის მონაცემებით ყველაზე მეტ ხმას ფლობდნენ აშშ და იაპონია (23,65% და 5,87%).

კორპორაციის ძირითადი ამოცანაა განავითაროს კერძო სექტორი, სწორედ ამ მიზნით ის უზრუნველყოფს სხვადასხვა პროექტების დაფინანსებას კერძო სექტორში, კონსულტაციებს კერძო კომპანიების მიმართ და დახმარების უზრუნველყოფას საერთ. ორგანიზაციებიდან დაფინანსების მიღებაში.

1994-2019 წლებში კორპორაციას 6242 პროექტი აქვს დაფინანსებული, ამათგან ლათინოამერიკისა და კარიბის ზღვის ქვეყნებში -1289 , ევროპასა და ცენტრალურ აზიაში-1235, სამხრეთ აზიაში-700, სამხრეთ აფრიკაში-1279, აღმოსავლეთ აზიასა და წყნარი ოკეანის ქვეყნებში-891, ახლო აღმოსავლეთსა და ჩრდილოეთ აფრიკაში-589.

სსკ მიერ სხვადასხვა სექტორში განხორციელებული პროექტებისათვის გამოყოფილი დაფინანსება ასე გამოიყურება:

ინფრასტრუქტურა

1. 2014-2.426 მლრდ აშშ დოლარი
2. 2015-2.054.42 მლრდ აშშ დოლარი
3. 2016-1.813 მლრდ აშშ დოლარი
4. 2017-1.705 მლრდ აშშ დოლარი
5. 2018-2.073 მლრდ აშშ დოლარი

აგრობიზნესი

1. 2014 -1.051 მლრდ აშშ დოლარი
2. 2015-1.375.38 მლრდ აშშ დოლარი
3. 2016-1.062 მლრდ აშშ დოლარი
4. 2017-1.155 მლრდ აშშ დოლარი
5. 2018- 956 მლნ აშშ დოლარი

სამომხმარებლო სოციალური სერვისებისთვის

1. 2014-928 მლნ აშშ დოლარი
2. 2015-748.46 მლნ აშშ დოლარი
3. 2016-1.046 მლრდ აშშ დოლარი

ნავთობის მოპოვება, სამთო სამუშაოები

1. 2014-441 მლნ აშშ დოლარი
2. 2015-514.51 მლნ აშშ დოლარი
3. 2016-824 მლნ აშშ დოლარი
4. 2017-435 მლნ აშშ დოლარი
5. 2018-97 მლნ აშშ დოლარი

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტო (MIGA) მსოფლიო ბანკის ჯგუფის წევრია. მისი მიზანია ხელი შეუწყოს პირდაპირი უცხოური

ინვესტიციების შედინებას განვითარებად ქვეყნებში ინვესტორებისა და კრედიტორების გარანტიების (პოლიტიკური რისკის დაზღვევისა და საკრედიტო ზრდის) უზრუნველყოფის გზით. მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტო 1988 წლის 12 აპრილს შეიქმნა, ის იყო იურიდიულად ცალკე მდგომი და ფინანსურად დამოუკიდებელი გაერთიანება. წევრობა ღია იყო ყველა IBRD-ის წევრი ქვეყნისთვის. სააგენტომ ფუნქციონირება 1 მლრდ აშშ დოლარის კაპიტალით დაიწყო. შექმნის შემდეგ მასში გაერთიანდა 29 ქვეყანა, ესენი იყვნენ: ბაჰრეინი, ბანგლადეში, ბარბადოსი, კანადა, ჩილე, კვიპროსი, დანია, ეკვადორი, ეგვიპტე, გერმანია, გრენადა, ინდონეზია, იამაიკა, იაპონია, იორდანია, კორეა, ქუვეითი, ლესოტო, მალავი, ნიდერლანდები, ნიგერია, პაკისტანი, სამოა, საუდის არაბეთი, სენეგალი, შვედეთი, შვეიცარია, გაერთიანებული სამეფო და შეერთებული შტატები. 2019 წლის მონაცემებით ორგანიზაციის შემადგენლობაშია 181 ქვეყანა.

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს შექმნის იდეა გაჩნდა ჯერ კიდევ 1948 წელს, მაგრამ 1985 წლამდე ამ იდეას განხორციელების საშუალება არ მიეცა. ამ ეტაპისთვის გადაწყდა შექმნილიყო ახალი შვილობილი ორგანიზაცია, რომელიც ხელს შეუწყობდა ახალი ინვესტიციების დაზღვევას. მისი ძირითადი ამოცანა გახდა კაპიტალისა და ტექნოლოგიის განვითარება ქვეყნებში პროდუქტიული მიზნებისათვის, სხვადასხვა პრობემების შესაბამისად შესაბამისი საჭიროებების განვითარება, პოლიტიკისა და ამოცანების განსაზღვრა უცხოური ინვესტიციების სამართლიანი და სტაბილური სტანდარტების საფუძველზე.

დღეს, MIGA-ს მისია პირდაპირია: განვითარებად ქვეყნებში პირდაპირი ინვესტიციების განხორციელების ხელშეწყობა ეკონომიკური ზრდის მხარდასაჭერად, სიღარიბის დაძლევის და ხალხის ცხოვრების გაუმჯობესების მიზნით.

1990 წელს მრავალმხრივმა საინვესტიციო გარანტიების სააგენტომ მოახდინა საინვესტიციო გარანტიების კონტრაქტების მხარდამჭერი ოთხი პროექტის პრეზენტაცია, რაც ჯამში 1.04 მლრდ აშშ დოლარის პირდაპირ ინვესტიციას მოიაზრებდა. 1991 წელს წევრი ქვეყნების რაოდენობამ 100-ს მიაღწია. 1998 წელს მოხდა ორგანიზაციის კაპიტალის ზრდა 850 მლნ დოლარამდე, ამას დაემატა მსოფლიო ბანკის ჯგუფის ერთ-ერთი წევრი ორგანიზაციის IBRD-ის მიერ მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოსთვის გადარიცხული 150 მლნ აშშ დოლარი. კაპიტალის გაორმაგებამ, 1 მლრდ აშშ დოლარიდან 2 მლნ აშშ დოლარამდე, მსგ-ს საშუალება მისცა გაეზარდა მისი მომსახურება განვითარებადი წევრი ქვეყნების მიმართ. მსგ-მ მოაწყო მისი პირველი სიმპოზიუმი ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტში საერთაშორისო პოლიტიკური რისკის შესახებ. 1999 წელს MIGA ერთი წლის განმავლობაში გასცემს 1.3 მლრდ აშშ დოლარის

გარანტიებს. 2000 წელს წევრი ქვეყნების რაოდენობა 150-ს აღწევს. 2001 წელს ორგანიზაციის ოთხი მხარდაჭერილი პროექტის მოცულობა 2 მილიარდ დოლარს აღწევს, მათ შორის სატელეკომუნიკაციო პროექტი ბრაზილიაში და სამთო პროექტში რუსეთში. 2005 წელს MIGA იწყებს საინვესტიციო პროგრამას მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ინვესტიციების წახალისების მიზნით, ასევე ავღანეთის საინვესტიციო გარანტიის საშუალებით უცხოურ ინვესტიციებს ამ ქვეყანაში. 2008 წელს MIGA-ს გაცემულმა გარანტიებმა ისტორიულ \$ 2.1 მილიარდს მიაღწია. 2017 წელს MIGA კერძო სექტორის ინვესტიციებსა და მსესხებლობაზე გასცემს 4.8 მლრდ აშშ დოლარის გარანტიებს.

ორგანიზაციის მიერ გატარებული ღონისძიებები ეკონომიკური ზრდის ხელშესაწყობად. MIGA-ს მისიაა ხელი შეუწყოს პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებს განვითარებად ქვეყნებში და ამ გზით უზრუნველყოს ეკონომიკური ზრდა, სიღარიბის შემცირება და მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება. ქვემოთ ნაჩვენებია ორგანიზაციის მიერ სხვადასხვა პროექტების დაფინანსებისთვის გამოყოფილი თანხების მოცულობები სხვადასხვა წლებში⁵.

- 2010 1,464 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2011 2,099 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2012 2,657 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2013 2,781 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2014 3,155 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2015 2,828 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2016 4,258 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2017 4,842 (მლნ აშშ დოლარი)
- 2018 5,251 (მლნ აშშ დოლარი)

ბოლო წლების განმავლობაში ორგანიზაციის მიერ გამოყოფილი თანხის მოცულობები სხვადასხვა პროექტების დასაფინანსებლად თანდათან იზრდება და მან რეკორდულ მაჩვენებელს 2018 წელს მიაღწია-5.251 მლრდ აშშ დოლარი.

2014 წელს ორგანიზაციის მიერ დაფინანსებული პროექტების მოცულობები ასეთია: პროექტების 8 % დაფინანსდა ლათინოამერიკის ქვეყნებში, 33 % - ევროპასა და ცენტრალურ აზიაში, 29 % სამხრეთ აფრიკაში, 17 %- ახლო აღმოსავლეთსა და ჩრდილოეთ აფრიკაში და 13 %- აზიასა და წყნარი ოკეანის ქვეყნებში.

2014 წელს განხორციელებული პროექტების შედეგად 26 მლნ ადამიანს

⁵ www.worldbank.org უკანასკნელად გადამოწმებულია 07.12.2020.

მიეწოდა ელექტროენერგია, მოხდა 597 მლნ დოლარის ღირებულების ადგილობრივი საქონლის შესყიდვა, დასაქმდა 7,635 ადამიანი.

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მიერ 2018 წლისთვის გამოყოფილი დაფინანსება, 5.3 მლრდ აშშ დოლარი, გამიზნული იყო 17.9 მლრდ აშშ დოლარის ღირებულების საჯარო და კერძო ინვესტიციების მხარდასაჭერად. 2018 წელს განხორციელებული პროექტების შედეგად 8 მლნ ადამიანმა მიიღო გაუმჯობესებული ელექტრომომარაგება, 1.4 მლნ ადამიანმა შეძლო გაუმჯობესებული ტელეკომუნიკაციებით სარგებლობა, 10.3 მლნ ადამიანს მიეცა საშუალება ესარგებლა ჯანდაცვის სერვისით, მოხდა 22 188 ადამიანის დასაქმება. 2018 წელს სააგენტოს მიერ დაფინანსდა 845 პროექტი 111 ქვეყანაში.

ინვესტიციური დავების რეგულირების საერთაშრისო სააგენტო (ინგლისურად-ICSID) მსოფლიო ბანკის ჯგუფის მეხუთე ორგანიზაცია, რომელიც 1966 წელს შეიქმნა. მისი მიზანია უზრუნველყოს საარბიტრაჟო პროცედურები საინვესტიციო დავების მონაწილეთათვის. ეს არის საკმაოდ ავტორიტეტული ორგანიზაცია, რომელიც უდიდეს როლს თამაშობს დავების რეგულირების საქმეში. აღსანიშნავია, რომ დავები შესაძლოა წარმოიშვას კერძო ინვესტორებს შორის.

2019 წლის მონაცემებით ორგანიზაციების წევრი ქვეყნების რაოდენობა 154 -მდე გაიზარდა, ორგანიზაციის ხელმძღვანელია გენერალური მდივანი.

დავების დროს განიხილება საარბიტრაჟო პროცედურები, მხარეთა შერიგება. მომსახურეობის გაწევა ნებაყოფლობითია და ფასიანი. რაც შეეხება გადასახადის ოდენობას, ის განისაზღვრება ორგანიზაციის მიერ.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. www.adb.org უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --27.12.2020
2. www.gfmag.com უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20.12.2020
3. www.worldbank.org. უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --25. 12.2020
4. <https://bpn.ge/finansebi/11780-saerthashoriso-savaluto-fondi-mkhars-utcers-saqarthvelos-erovnuli-bankis-mcuravi-gacvlithi-kursis-politikas.html?lang=ka-GE> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული - 15. 12.2020
5. <http://www.imf.org/en/Publications/REO/MECA/Issues/2017/04/18/mreo05> 17 უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20. 12.2020
6. <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=339&n&newsid=3072> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20. 12.2020
7. <http://mof.ge/5033> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --15. 12.2020
8. <http://www.imf.org/external/index.htm> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20. 12.2020

9. <http://www.ereport.ru/articles/organiz/parisclb.htm> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --22. 12.2020
10. http://investments.academic.ru/1118/%D0%9B%D0%D0%B9_%D0%BA%D0%BB%D1%83%D0%B1 უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული - 10.12.2020
11. <http://www.ebrd.com/pages/about/contacts.shtml#gen> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --18.12.2020
12. <http://www.imf.ge/> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --25. 12.2020
13. <http://www.nplg.gov.ge/gsd/cgi-> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20.12.2020
14. http://www.ungeorgia.ge/geo/98/un_agencies?info_id=451#.WTVWcGiGO M8 უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20.12.2020
15. <http://mfa.gov.ge/News/%E1%83%98%E1%83%83%91.aspx> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --20.12.2020
16. <http://www.imf.org/en/Publications/REO/MECA/Issues/2017/04/18/mreo05> 17 უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული --12.11.2020

საბანკო სისტემის განვითარებისთვის თანამედროვე ტენდენციები Modern Trends in the Development of the Banking System

დავით ჯგერენაია - მაგისტრი,
საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი, სეუ
David Jgerenaia - Magister,
Georgian National University, SEU

აბსტრაქტი. ფინანსური გლობალიზაციის პირობებში ფინანსური ბაზრის მონაწილეების ეროვნულად ორიენტირებულობის სტრატეგია არის საჭირო, რომელიც სახელმწიფოს გეგმებთან და ინტერესებთან, კაპიტალის გამოყვანაზე შეზღუდვების დანერგვასთან და რისკების მართვის კომპლექსური სისტემების ფორმირებასთან შესაბამისობაში, ბიზნესის განვითარებაზე იქნება დაფუძნებული. ამიტომ, საქართველოს კომერციული ბანკების განვითარების სტრატეგიის მნიშვნელოვანი შემადგენელი პორტფელისა და ინსტრუმენტების დივერსიფიკაცია უნდა მოხდეს, რომელიც რისკების რეალიზაციისაგან დანაკარგების მინიმიზირების შესაძლებლობას იძლევა. ფინანსური რეგულირების ეფექტიანობის უზრუნველყოფისათვის საბანკო რისკების მართვის ინსტიტუციური მექანიზმი უნდა იქნეს შემუშავებული, რომელიც სამამულო და უცხოელი ინვესტორებისათვის მიმზიდველი მდგრადი ფინანსური ბაზრის განვითარებაზე იქნება დაფუძნებული. კომერციული ბაზრებისათვის თანამედროვე პირობებში მთავარ ამოცანებს საიმედო ინსტრუმენტების, ტექნოლოგიებისა და კლიენტის მოზიდვის მეთოდების მოძიების პრობლემა წარმოადგენს.

საკვანძო სიტყვები: საბანკო სისტემა, ტრენდი, ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა, ეროვნული ვალუტა, რაციონალიზაცია.

Abstract. In the context of financial globalization, a strategy of national orientation of financial market participants is needed, which will be based on business development in accordance with the plans and